

Kres hegemonia? Świat po Obamie

Niebawem poznamy kolejnego – już 45

Niebawem poznamy kolejnego – już 45. – prezydenta największego mocarstwa świata. Następca po ośmiu latach rządów Baracka Obamy stanie naprzeciw wielkiego wyzwania zarówno wobec oczekiwań swoich obywateli na arenie wewnętrznej, jak też sojuszników i opinii międzynarodowej. A jest z czym się zmagać!

Podczas niespełna dekady rządów senatora z Illinois świat zmienił się nie do poznania. Właściwie, gdyby ktoś, kto zapadł w śpiączkę w 2008 roku i obudził się dzisiaj, miałby olbrzymi problem ze zrozumieniem otaczającego go świata. Dla porządku przywołajmy kilka faktów z kalendarium. Wycofanie wojsk z Iraku, arabska wiosna, wojna w Syrii, powstanie Państwa Islamskiego, ukraiński Majdan, aneksja Krymu i wojna na wschodzie Ukrainy, Chiny kwestionujące dotychczasowy ład międzynarodowy, Brexit, napływ imigrantów, szerzący się terroryzm. To tylko niektóre aspekty polityki międzynarodowej, które wydarzyły się podczas dwóch kadencji Obamy. A przecież sam kryzys roku 2008, który był pierwszym poważnym wyzwaniem przed nowym prezydentem, w znacznym stopniu przemodelował dotychczasowy porządek ekonomiczny nie tylko Stanów Zjednoczonych, ale powiązanych z nimi światowych rynków.

Oczywiście, nie można tego wszystkiego przypisywać lekką ręką administracji Obamy, jednak nie da się też uciec od faktu, że duża część wymienionych wyżej wydarzeń jest związana z polityką Stanów Zjednoczonych wobec konkretnych regionów. Przecież hasłem, które niosło senatora z Chicago była słynna fraza o nadziei i zmianie, która ma się dokonać po wyprowadzeniu „amerykańskiego samochodu z błota” dokonanego przez administrację republikanów. Zmiana miała nastąpić także w polityce zagranicznej – w realizacji zapowiedzi o wycofaniu wojsk z Iraku, przeprowadzeniu „resetu” z Federacją Rosyjską, unormowania stosunków z krajami muzułmańskimi czy też wreszcie późniejszą próbę przewartościowania polityki poprzez słynny *pivot* na Pacyfik. Gdy spojrzymy na dzisiejsze konsekwencje tych działań, ze zdziwieniem możemy spostrzec, jak szybko one nadeszły! Sami też doświadczyliśmy bolesnych skutków ogłoszonej w 70. rocznicę agresji sowieckiej decyzji o rezygnacji z rozmieszczenia elementów tarczy antyrakietowej w Polsce – szczególnie, że ten fakt wydawał się ściśle korespondować z ogłoszonym kilka miesięcy wcześniej resetem na linii USA-Rosja.

Z drugiej strony polityka Baracka Obamy nie daje łatwo włożyć się do worka z napisem „niepowodzenia”. Dość realistyczne podejście do wyzwań stawianych przez zaczepną politykę Chin w regionie południowej Azji, budowa systemu umów TTP, TTIP, które z amerykańskiego punktu widzenia utrzymują i umacniają powojenny ład ekonomiczno-polityczny. Z kolei przeformułowanie polityki NATO względem tzw. „wschodniej flanki” poprzez wprowadzenie planów operacyjnych, a także ustanowienie „stałej rotacyjnej” obecności wojsk Sojuszu Atlantyckiego w naszej części regionu, każe docenić elastyczność i reagowanie na zachodzące zmiany w stosunkach sił.

Oczywiście, gdy przypomnimy sobie, że Barack Obama stał się u progu swojej prezydentury laureatem Pokojowej Nagrody Nobla, jedynie za chęci i plany wprowadzenia zmiany w dotychczasowej polityce amerykańskiej – z perspektywy czasu może ogarnąć nas pusty śmiech. Choć nie bez smaku można odnotować, że przemówienie, którym uraczył norweską komisję przypominało do złudzenia zdania wypowiedziane przez jego poprzednika.

A zatem jaki świat zostawia po sobie Barack Obama? Czy jego polityka zostawiła świat bezpieczniejszym, czy też w stadium rozwijających się międzynarodowych niepokojów? A może to ostatni prezydent, który rządził krajem o potencjale hegemonu? Warto przed pasjonującą rywalizacją Hillary Clinton i Donalda Trumpa na chwilę zatrzymać się, aby spojrzeć na panoramę, którą pozostawił po sobie Barack Obama.

Jan Czerniecki

(Projekt okładki Michał Strachowski)

**Prof. Bohdan Szklarski: Pragmatyczny policjant,
czyli Ameryka Obamy na arenie międzynarodowej
w 2016**

**Piotr Wołejko: Czy USA stają się papierowym
hegemonem?**

**Prof. Zbigniew Lewicki: Barack Obama - to była
nieudana prezydentura**

**Prof. Ryszard M. Machnikowski: Katastrofa
Obamy na Bliskim Wschodzie**

Wojciech Lorenz: Polityka Obamy wobec Polski

Monika Gabriela Bartoszewicz: Obamy wojna z erroryzmem

Krzysztof Liedel: Obama ustrzegł USA przed zamachami

Prof. Anna Peck: Teologia polityczna Baracka Obamy

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA

**Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego**